

Sygn. akt VU 3012/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku W. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania W. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 11 marca 2014r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu W. T. prawo do emerytury od dnia (...) roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz ubezpieczonego W. T. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 3012/14

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 marca 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił W. T. prawa do wcześniejszej emerytury podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach. Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia od 1 lutego 1980 roku do 23 stycznia 1985 roku i od 1 maja 1987 roku do 31 grudnia 1993 roku przy bezpośredniej obsłudze stacji sprężarek, ponieważ przedłożone dokumenty potwierdzają zatrudnienie w charakterze elektryka, pomoc elektryka i elektromontera a stanowiska te nie znajdują potwierdzenia w Wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji w dniu 11 kwietnia 2014 roku pełnomocnik wnioskodawca wniósł o jej zmianę poprzez zaliczenie powyższych okresów do pracy w warunkach szczególnych. Wniósł ponadto o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie powielając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił, co następuje:

W. T., urodzony (...), legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 roku okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 28 lat, 1 miesiąc i 21 dni 3 miesiące i 21 dni i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. (okoliczności bezsporne).

W dniu 19 lutego 2014 roku wnioskodawca W. T. wystąpił wnioskiem o emeryturę (dowód: wniosek o emeryturę wraz z kwestionariuszem dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych k. 1-4 , w aktach ZUS.)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres 4 lat, 10 miesięcy i 1 dnia tj. okres zatrudnienia od 16 lutego 1994 roku do 31 grudnia 1998 roku (z wyłączeniem okresów nieskładkowych) na stanowisku palacza niezautomatyzowanych kotłów parowych typu przemysłowego w Rolniczo- (...) w S.. (dowód: decyzja z dnia 11 marca 2014 roku k. 19 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k. 23-24)

W okresie od 9 grudnia 1969 roku do dnia 15 sierpnia 1994 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w S. początkowo na stanowisku elektryka przy naprawie urządzeń mleczarskich, a od lutego 1980 roku, w związku z przejściem jednego z operatorów stacji sprężarek na emeryturę, na stanowisku operatora stacji sprężarek. W tym charakterze pracował do końca zatrudnienia z przerwą w okresie od 24 stycznia 1985 roku do 30 kwietnia 1987 roku kiedy uległ wypadkowi i przebywał na zasiłku rehabilitacyjnym.

Stacja sprężarek (...) Spółdzielni (...) znajdowała się w osobnym budynku. Podzielona była na dwa rodzaje tj. na sprężarki powietrzne oraz sprężarki chłodnicze – amoniakalne. W sprężarki powietrzne były dwie i były wykorzystywane do produkcji. Natomiast chłodnicze amoniakalne były cztery i one służyły do chłodzenia magazynów, dojrzewalni serów, pasteryzacji. Sprężarka amoniakalna zasysała amoniak ze zbiorników, przerabiała go i następnie był on tłoczony do poszczególnych rurociągów. Praca wnioskodawcy polegała na sprawdzaniu, włączaniu i wyłączaniu sprężarek, przeglądach, remontach, naprawach elektrycznych i mechanicznych stacji sprężarek, uzupełnianiu oleju, amoniaku, wody, wykonywaniu pomiarów temperatury. Stacja sprężarek składała się z samej sprężarki jak i urządzeń jej towarzyszących i pomp, bez których praca stacji nie byłaby możliwa a takich jak zbiorniki amoniaku, wody, oleju, rurociągi, parowniki czy inne. Wnioskodawca od 1980 roku nie pracował jako typowy elektryk. Pracował tylko przy obsłudze stacji sprężarek. Innych prac nie wykonywał. (dowód: zeznania świadka K. P. protokół rozprawy z dnia 27 października 2014 roku nagranie od minuty 9.40 do minuty 15.45, zeznania świadka R. K. (1) protokół rozprawy z dnia 27 października 2014 roku nagranie od minuty 16.05 do minuty 22.46, zeznania wnioskodawcy y protokół rozprawy z dnia 27 października 2014 roku nagranie od minuty 23.48 do minuty 33.10)

Wnioskodawcy zostało wystawione w dniu 5 stycznia 1994 roku świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w którym wskazano, że W. T. w okresie od 9 grudnia 1969 roku do nadal jest zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w S. i w okresie od 1 lutego 1980 roku do 31 grudnia 1993 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy bezpośredniej obsłudze stacji sprężarek amoniakalnych zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 9 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. (dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 7 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

odwołanie jest uzasadnione, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi w odwołaniu przez wnioskodawcę, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu (nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, tj. 25 lat, a w dniu (...) ukończył 60 lat).

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju pracy wykonywanej przez wnioskodawcę z całego okresu zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w S. od 9 grudnia 1969 roku do 15 sierpnia 1994 roku tj. w okresach spornych od 1 lutego 1980 roku

do 23 stycznia 1985 roku i od 1 maja 1987 roku do 31 grudnia 1993 roku, Sąd oparł się na zeznaniach świadków K. P. i R. K. (2), jak również zeznaniach samego wnioskodawcy. Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy we wskazanym zakładzie pracy był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych.

Dowody te zasługują na wiarę, gdyż są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Świadczenie pracowali razem z wnioskodawcą we wskazanych wyżej zakładzie pracy i opisali w sposób szczegółowy zakres obowiązków wnioskodawcy. Na uwagę zasługują przede wszystkim zeznania świadka R. K. (2), który również pracował przy obsłudze stacji sprężarek, tylko na innej zmianie. Doskonale znał więc nie tylko zakres obowiązków wnioskodawcy, jak również okoliczności związane z objęciem przez W. T. tego stanowiska pracy od lutego 1980 roku, co związane było z przejściem innej osoby na emeryturę. Wiedzę na temat codziennych obowiązków wnioskodawcy posiada również K. P., który jako pracownik magazynu, który musiałby być chłodzony, bezpośrednio z nim współpracował. Wszyscy świadkowie potwierdzili zarówno rodzaj, charakter jak i wymiar pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresach o zaliczenie którego W. T. wnioskował tj: **od 1 lutego 1980 roku do 23 stycznia 1985 roku i od 1 maja 1987 roku do 31 grudnia 1993 roku**. Dodatkowo K. P. szczegółowo i wyczerpująco opisał specyfikę pracy wykonywanej przez W. T., która polegała na obsłudze stacji sprężarek jaka znajdowała się w Spółdzielni.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności złożonych zeznań. Z zeznań powyższych wynika, jakie konkretnie prace wnioskodawca w spornym okresie, mianowicie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował przy obsłudze stacji sprężarek powietrznych i amoniakalnych.

Wykonywanie pracy polegającej na obsłudze stacji sprężarek zostało zakwalifikowane przez ustawodawcę jako praca w szczególnych warunkach określona w Dziale XIV poz. 9 Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)

Na uwagę zasługuje również fakt, iż pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wprost wskazał, że w okresie od 1 lutego 1980 roku do 31 grudnia 1993 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy bezpośredniej obsłudze stacji sprężarek amoniakalnych zgodnie z wykazem A dział XIV poz. 9 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Organ rentowy jak wynika z treści notatki z dnia

7 lutego 2011 roku (karta 19 akt emerytalnych) zakwestionował powyższe świadectwo, bowiem nie zawierało ono kompletu informacji wymaganego przepisami prawa. Ponadto organ rentowy kwestionował szczególny charakter pracy wnioskodawcy powołując się na treść angaży, z których wynikało zajmowane stanowiska elektryk, elektromonter. Sam fakt, że w dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy zawarte są zapisy o zajmowanym stanowiskach elektryka i elektromontera, nie może wywoływać negatywnych skutków dla sytuacji prawnej wnioskodawcy. Kwestii tej wypowiedział się już Sąd Najwyższy - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w wyroku z dnia 21 kwietnia 2004 r. (sygn. akt II UK 337/2003) zajął stanowisko, że przy ustalaniu, czy pracownikowi przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury ze względu na pracę w szczególnych warunkach, istotne jest stwierdzenie, jakie obowiązki pracownik wykonywał, a nie, jak nazywało się zajmowane przez niego stanowisko.

Mając powyższe na względzie, nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca przez okres od 1 lutego 1980 roku do 23 stycznia 1985 roku i od 1 maja 1987 roku do 31 grudnia 1993 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w wykazie A, dział XIV poz. 9 stanowiącymi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Tym samym te sporne okresy od 1 lutego 1980 roku do 23 stycznia 1985 roku (4 lata 11 miesięcy i 23 dni) i od 1 maja 1987 roku do 31 grudnia 1993 roku (6 lat i 8 miesięcy) wraz z okresem niekwestionowanym przez ZUS (4 lata, 10

miesiący i 1 dzień) przekraczają 15 lat. Wnioskodawca jednocześnie spełnia pozostałe warunki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Dlatego też, Sąd Okręgowy uznając wniesione odwołanie od decyzji z dnia 11 marca 2014 r., za zasadne zmienił ww. decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i orzekł jak w sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c., art. 99 kpc oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).